

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
dr. Franciscy Lajos.
Társszerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

A katolikus autonomia.

Az 1898-iki esztendő a szemünk előtt kibontakozó kilátások szerint, a magyar katolikus egyházra nézve is fontos eseményeknek a határjelzője lesz.

A jelenlegi kormány megbízatása a vége felé közeledik. Még a téli ülészek alatt, vagy mindenesetre tavaszkor benyújtja a kormány az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot, melynek letárgyalása után a koalíciós, átmeneti kabinet a király rendelkezésére bocsátja állását.

Rövid tehát a jelenlegi kormány és parlament még hátralevő élete, s ezen rövid idő alatt beváltani tartozik a katolikusoknak tett programszerű ígéretek, melyek között kétségen kívül legfontosabb a kath. autonomiának a létesítése.

Az ország katolikus közvéleménye az autonomiát a leghatározottabban követeli. Világi hiveinket be kell vonnunk az egyházi ügyek iránti érdeklődésbe, mert e nélkül egységes és erős katolikus tábort nem alkothatunk.

Az egyház mindig érezte annak szükségét, hogy papjainak, iskolái és templomainak anyagi és szellemi érdekeivel a világi hivek is törődjenek. A mily félté-

kenyen örködött a Krisztus által szervezett hierarchikus rend a tanító egyházat megillető joghatóság csorbíthatatlan épisége felett, épp oly szorgoskodással nyitott utat a világi hivek befolyásának mindazon munkakörökbe, melyeknek teendőiben és gondjaiban a világi hivek a klérussal a hierarchia sérelme nélkül osztozkodhatnak.

Az egyház ezen törekvésére vezetőidök vissza a keresztény ó-kornak azon intézkedései, melyek a hiveknek befolyást és részesedési jogot biztosítanak az egyházi állások betöltésénél, a papok és templomok vagyonának kezelésénél. A középkorban kifejlődött kegyuraság is nem egyéb, mint egyik megnyilvánulása az egyház azon óhajának és törekvésének, hogy a világi hivek az egyház ügyeire befolyást nyerve, annak érdekeit lelkesebben mozdítsák elő, jogait és igazait hathatósabb oltalomban részesítsék.

Magyarországon a főkegyúri jog, melyet a magyar királyok gyakorolnak, három féle vonatkozásban érvényesül az egyházi ügyek terén: a főpapi kinevezéseknél, a kath. közép és felső iskolák vezetésénél és az egyházi vagyonnal való rendelkezéseknél.

A magán kegyurak a kegyuraságuk alá tartozó lelkési állások betöltésére és

a templomok, plebániák vagyonának ellenőrzésére gyakorolnak befolyást.

Meg van tehát egyengetve az útja annak, hogy a katolikus közönség nagy egyeteme mindazoknak az ügyeknek intézésére befolyást nyerjen, melyek az egyház szervezeténél fogva nincsenek kizárólag fentartva a tanító egyháznak.

Természetes, hogy ez engedmények nélkül nem történhetik. Engedményeket kell tennie a főkegyúrnak, úgyszintén a pápa és a püspökök által képviselt egyházi fórumnak is.

Nagyon különös, hogy a teendő engedményekkel szemben bizonyos körökben még mindig nagy ellenszenv mutatkozik. Hogy a kormányok — a jelenlegit kivéve — sokáig elleneztek annak a hatáskörnek a katolikusok egyetemére való átruházását, melyet eddig a kultuszminiszter töltött be, azt könnyen lehet megérteni, mert a különböző kormányok kezében a katolikus ügyekre gyakorolt nagy ingerencia hatalmi eszköz volt. Napnál világosabb, hogy a kormányok, ha csak nem vezetni őket a szigorú igazságosság szelleme, nem szeretik kiadni kezökből a hatalmi eszközöket.

De minden bizonynyal meglepő az, hogy egyházi körökben is számos ellensége akadt az autonomiának. Mintha

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A himzett zsebkendők.

— Irta: **G. Büttner Júlia.** —

A mult farsangon a kis Gesztőcei Gizikének nagy gondja volt.

Tizenhét éves volt s első báljára készült. De nem úgy ám, mint annyi más leányka, a kinek szülei elkészítették a szép báli ruhákat s nekik aztán csak annyi a fáradságuk, hogy addig próbálják föl, a míg úgy nem áll, a hogy óhajtsák.

Gizike ilyen bálba menetelről nem is álmodott. De nem is álmodhatott, mert édes atyja, Gesztőcei nyugalmazott számtanácsos, nagyon gazdálkodó ember volt, a ki gyűlölte a könnyű költséget. Az ő házában meg kellett nézni nem csak minden forintot, de minden fillért is kétszer, mielőtt kiadták.

Gizike is úgy volt szoktatva, hogy a mit maga elkészíthetett, azért nem adott ki pénzt. De sőt még szerzett is a kis leány. Olyan szépen tud hímezni, hogy az már nem is hímzés, hanem tüvel kivarrt költészet. Egyik fehérnemű kereskedés el is halmozta rendesen megrendelésekkel.

Mikor az athléta bálra megkapták a meghívót, Gizike felnyitotta kézi takarékpénztárát és

számba vette annak tartalmát. No az nem vált be egészen! Kész ruhára nem telt.

Gizike ezen nem sokat búsult, mert édes anyja tanácsára ellátogattak a legelőkelőbb divattermekbe, megnézték sorra a pompás drága báli ruhákat. Aztán-aztán elmentek más olcsó helyekre s megvettek a selymet s minden hozzávalót, s abból aztán otthon clyan gyönyörű kis báli ruhát készített magának Gizike, hogy csupa gyönyörűség volt nézni! És már egy héttel a bál előtt készen volt az öltözék. Készen egész a virág díszig, mert arra már nem jutott a megtakarított pénzből. Pedig a vadrózsalancot a derékra, s az őv körül és fejére a kis vadrózsakoszorút már ki is választotta.

Gesztőceziné már azon töprengett, hogy férjét valamiképp mégis megkéri, venné meg a virágot kis leányának. De csak halasztgatta, mert attól tartott, hogy a takarékos házi úr, ha rá is áll, maga indul el megvásárolni a virágot. Akkor pedig nem lesz köszönet benne. Mert bizony valami olcsóbb, az öltözékhez nem illő virágot választana. Aztán még majd szemükre is hányná, hogy lám, olcsóbbat is lehetett ott kapni s ők nem azt választották.

Aggódva halasztgatta hát kérelmét Gesztőceziné egyik napról a másikra.

De ahol legnagyobb a szükség, ott közel a segítség! — kacagott vigan Gizike, mikor négy nappal a bál előtt a kereskedésből hová hímeznit szokott, sürgős munkát hoztak számára.

Tizenkét fehér selyem zsebkendő volt az, melyekbe aranságra selyemmel nevet kellett hímeznie. A minta igen csinos volt. Egy összehajtott lovagostor feküdt keresztbe a kendőcskének szögletében, a lovagostor vége hosszú hurkot alkotva csavaródott a nyélre.

Az ostonon pedig áthúzva rézsutosan állt az ötágú korona és alatta a hurok hajlásában könnyed írott betűkkel a név: *Dodó*.

Gizike azonnal hozzá fogott a hímzéshez. Ujjacskaik között gyorsan járt a tű, s készült a szép munka. Neki magának is tetszett, mikor a sárga selyemszál finom öltéseiből egymásután ki-domborult a korona, az oston s benne ez a név: *Dodó*.

Gizike ezt a kényeztető nevet mindig kedvesebbnek találta, valahányszor csak kivarrta. És mikor a tizenkettedikkel is elkészült, akkor már azt is elgondolta, mennyire kedves lehet az, a kit ilyen kedves néven neveznek,

Csak pár órával a bál előtt készítette el az utolsó kendőt. Akkor elküldte a kereskedőnek. Az árért pedig elhozta a csipkerózsákat

bizony jobb volna az, hogy kinevezendő püspökeinket a kormány terjeszti elő a királynak s a király révén a pápának, a helyett, hogy ezt a nagyfontosságú kijelölést egy a katolikusok bizalmából működő igazgató tanács tenné meg. És mintha nagyobb hasznára válnék a tanulmányi alaptól fentartott közép és felső iskoláinknak az, hogy a miniszter rendelkezik felettük, a helyett, hogy ez a rendelkezés az autonomia szervének hatáskörébe utaltatnák!

Fölvethetjük azt a kérdést is, hogy mi méltóbb és mi hasznosabb a nagy javadalmak élvezőire nézve, az-e, hogy minden eladási, bérleti, szóval minden vagyonváltozási esetben a kormány útján kérjék a főkegyúr jóváhagyását; a vagy pedig az autonom testület révén, mely a helyi szervekkel való állandó összeköttetésénél fogva a vagyonváltozás célszerű és indokolt voltáról biztosabb és elfogultatlanabb véleményt nyilváníthatna?

Olyan gyönyörűséges és előnyös állapot az, hogy a püspöki székek megüresedése esetén kiküldetik egy egész apparátus a miniszterium részéről, magas napidijakkal bíró, különféle jókat élvező emberek, a kik rémségesen költséges módon végzik a javak összeírását, a becslési munkálatokat, ki sem fejezhető kárt okoznak a hagyatékknak, sokszor a javadalomnak is? Nem nyerne-e az egyház vagyoni érdeke azzal, ha maga az önkormányzat az ő saját szervezetének a közveivel, általa megállapított módon bonyolítaná le az egész hagyatéki eljárást, illetéktelen tényezőknek a beavatkozása nélkül?

Éppen a magyar katolikus egyház vagyoni viszonyai teszik a legsürgetőbb szükségessé, hogy világi híveink ezekre a viszonyokra befolyást nyerjenek. Lássák a saját szemökkel mit bír a klérus, hogyan gazdálkodik és mire fordítja a jövedelmét. Másképp fognak gondolkodni a ka-

tholikus vagyonról, az egyházi szükségletekről, ha bepillantást nyernek ennek a vagyonnak viszonyaiba, melyekről a legtöbbször hamis fogalmaik vannak.

Rövideni: az autonomia megalkotása a magyar katolikus egyháznak egyik legemlékezőbb érdeke.

A főispáni szék. Markhot Gyula főispánnak a felmentése mindezekig meg nem történve, ebből a körülményből a nyitramegyei haladók vérmes reményeket táplálnak a bekövetkező eseményekre nézve. De hogy mily alaptalanul, az a következő sorokból is kiténik, melyeket teljesen tájékozott körökből vettünk. „Régóta dívik nálunk az a gyakorlat, hogy azalatt, a míg a parlamenti tevékenység szünetel, a kormány politikai jellegű intézkedéseket nem tesz, legfeljebb csak ilyeneket előkészít. A főispáni állások betöltése soha sem nélkülözte a politikai jellegét. A jelen esetben megüresedő nyitramegyei főispánság, összes körülményeinél fogva kirívóan politikai színezetű kérdés. Hiszen tudják Önök nagyon jól, hogy Markhotot egyenesen az a politikai helyzet buktatta meg, melyet az ő működése a vármegyében előidézett. Az állás betöltése ennélfogva szükségessé teszi azt, hogy a kérdés megbeszélésébe mindazok a politikai tényezők bevonassanak, a kikkel a belügyminiszter a válság előtt a nyitramegyei állapotokról tárgyalt. Ez okból be kellett várni a parlamenti munkásság megkezdését, mely a képviselőket és a kormányt újra összehozta egymással. Most már gyorsan fog folyni a kormányzati munka, s ennek révén a nyitramegyei főispánság ügye is dűlőre jut. Üres találgatásra, vagy könnyen érthető okokból származó velleitásokra vezethetők vissza azok a nevek, melyeket egyes fővárosi lapokban és úgy tudjuk Nyitrán is forgalomba hoztak. Fentartjuk a leghatározottabban, a mit már a multkor megírtunk, hogy a kormány szándékának előterében a kinevezést illetőleg csak egy férfiú áll, s az a nyitrai kerület orsz. képviselője, Mérey Lajos. Ez idő szerint más komoly jelöltre beszélni sem lehet. A néppárt vezetősége eddig nagyon begombolódzott, midőn a kérdést előtte szóba hoztuk, a mi természetes is, de biztos támpontunk van arra az állításra, hogy a kormány szándékai és az országos néppárt vezetősége között teljes összhang uralkodik. Azok a tárgyalások, melyeket a pártszövetségi képviselők a válságot megelőző időben gróf Andrássyval folytattak, olyan bensőséges viszonyt

fejlesztettek ki a pártszövetség és a belügyi kormány között, hogy most már kizártnak kell tartanunk azt, hogy a nyitramegyei főispán-kérdés a pártszövetség akarata ellen oldassék meg. Ez az alapja annak az összhangnak, mely a kérdést illetőleg a néppárt és a kormány között létesült és fennáll. Reméljük tehát a legjobbat. — Eddig forrásunk, melynek közleményéhez mi csak annyit adunk hozzá, hogy a helyzet alakulása egyet már most is bizonyossá tesz, s ez az, hogy a Markhot alatt bekövetkezett állapotoknak a folytatása, vagy megisméltése Nyitramegyében immár tiszta lehetetlenség.

A városi választások.

Nyitra város képviselő testületének választott tagjai fele részben új választás alá estek, a mennyiben megbizatusuk mult évi december hó 31-én lejárt. A választás, melyhez elnökül a törvényhatósági bizottság Mérey Lajos országgyűlési képviselőt küldte ki, f. hó 7-én ejtetett meg.

Nem éppen szokatlan, de azért mégis meglepő jelleget öltött a választási küzdelem.

A város zsidósága, mely az I. és III. kerületben elenyésző, a II-ikben jelentékeny, a IV-ikben is még mindig számbeli kisebbségben van, már hetekkel ezelőtt faji alapon szervezkedni kezdett, azzal az eltökélt szándékkal, hogy az első és harmadik kerületben is, ha lehet, egy-két embert, a másodikban a választandó tagok $\frac{2}{3}$ -adát, a negyedikben az összeseket a saját fajából válassza meg.

Ha ez a számítás és terv sikerül, a választandó 32 tag közül 16 zsidó jutott volna be a képviselőtestületbe! Tehát épp a fele. Gyönyörűséges egy vidék lett volna ez!

Minket a zsidósággal szemben sem vallási, sem faji ellenszenv nem vezérel. Hiszen a zsidóság az ő monotheisztikus hitével minden valláshoz, mely az egy Isten imadásán épül fel, így tehát a kereszténységhez is a közös istentiszteleti alap révén rokon vonatkozásban áll. Talizmánként őrzött szent könyveivel pedig élő bizonyágot tesz azon tisztelteméltó források hitelességéről, melyekből a kereszténység az ő legfontosabb alaptanait meríti.

Faji ellenszenvet sem érzünk a zsidóság iránt, bár éppen a magyar faj az, mely a zsidóság tulajdonságait soha sem sajátíthatja el. A mint megfordítva a zsidó sem születik arra, hogy magyar ember váljék belőle.

Ha mégis tatóngó irt látunk mindenütt a keresztény és zsidó lakosság között, annak oka

Szép, szép, — mondotta az öreg úr, — de főleg azért, mert a magad emberségéből került ki.

A mama nem azt méltányolta, hanem szívből örült, hogy az ő derék, okos, jó kis leánya olyan szép így, mint egy kis tündér.

De azért Gizike a bálban kezdetben vajmi keveset táncolt. Nem voltak ismerőseik, csupán egy kedvetlen hivatalnok a számvéviségtől vitte el négyesbe. De a négyes után mindjárt visszavezette édes anyjához, mert ő csárdást nem táncolt, a mit pedig Gizike legjobban szeretett táncolni. És a cigányok gyönyörűen is húzták a szép magyar dalokat s oly kedvvel járták a csárdást, hogy a kis leány még a kedvetlen hivatalnokkal is jó kedvvel táncolt volna.

Csárdás közben egy fiatalember oda vitte táncosnőjét éppen Gizike mellé. Egy másik táncos is ment velök, a ki, a mint a leánya leült, rögtön újra elvitte. Az előbbi táncosa aztán megfordult s kendőjét elővette, hogy ajkát megtörölje. Ekkor meglátta Gizikét és meglátta azt is, milyen kedves meglepetéssel néz rá a leányka, sőt mintha nagy örömmel fölismerte volna őt. Persze a mellett még el is pirult nagyon.

Hát ez ő? . . . Ez Dodó — gondolta magában s a fölismerés örömeinek zavarában pirult el úgy.

Dodónak, azaz Csalméry Guidónak pedig nagyon megtetszett a szelíd arcú, kedves tekintetű, szerény leányka s hamarosan előkerítettte Gyalmi Endrét, az egyik rendezőt, a ki bemutatta őt Gesztőcziéknak.

Ekkor aztán Gyalmi Endre is figyelmes lett Gizikére, s mikor Csalméryt bemutatta Gesztőcziéknak és Guidó Gizikét táncba vitte, Gyalmi Endre ezalatt ott várt a mama mellett. S mikor Gizikét táncosa vissza hozta, rögtön a rendező vitte el táncolni.

No, míg ezzel a fiatalemberrel táncolt Gizike, egy cseppet sem jött zavarba, sem a többiekkel, kiket aztán a rendező még oda vitt bemutatni. Csak Csalméryre nem tudott nézni a nélkül, hogy el ne piruljon. De hogy is ne, mikor ha tekintetét csak a frakk zsebéig emelte, már meglátta a kendőt, a melyre ő hímtezte a Dodó nevet.

Hát még mikor Guidó azt mondta neki, hogy mikor meglátta, azt hitte, a mesebeli „Csipkerózsza” király leány jelent meg a bálban, de ő meg nem a mesebeli királyfi, a ki a csipkerózsához közeledhet. Erre jött csak roppant zavarba Gizike. Mert egyszerre eszébe jutott, hogy azok a csipkerózsák, melyek miatt őt „Csipkerózsza” királyleánynak nevezi, voltaképen magától ettől a

fiatalembertől valók. Mert azon a pénzen vannak vásárolva, a mit az ő kendőinek hímzéseért kapott.

Persze, hogy ez a gondolat aztán megzavarta máskülönbösen erős, okos kis fejét és teljesen kihozta sodrából. Alig tudta nagynehezen elmoudani, hogy míg Csalméry nem jött hozzájuk, ő csakugyan úgy ült ott a bálban, mintha el volna varázsolva.

Csalméry aztán az egész idő alatt ott maradt Gizike mellett s mindenképp azon volt, hogy a leányka zavara vele szemben elmuljon s olyan elfogultatlan vidámsággal mulasson vele is, mint másokkal.

Mikor pedig Gesztőcziék elhagyták a bált s Csalméry lekíserte őket, e közben megkérdezte Gizikét: szabad-e neki a királyfi szerepében föl lépni és a kis „Csipkerózsát” felkeresni otthonában?

Gizike mosolyogva intett igent. Mire a fiatal ember a mama engedelmét is kikérte.

Így Csalméry Guidó harmadnap látogatást is tett Gesztőcziéknél.

A szalonban Gizike szülei két korosabb vendéggel társalognak, míg Gizike és Dodó együtt ültek ketten az ablaknál és nevettek s vidáman beszélgettek a bárról.

(Folyt. köv.)

az a választó fal, melyet maga a zsidóság emel azáltal, hogy a saját faji érdekeit mindig és mindenütt előtérbe tolja. Ez a faji érdek diktálja nekik azt, hogy a hol csak egy zsidó van tíz keresztény között, ott az az egy már hangot akar adni; a hol ketten vannak, ott már pozíciót igyekeznek szeretni, a hol hárman vannak, ott már uralkodni akarnak.

Hogy pedig mikép néz ki egy városnak a háztartása és vezetése, ha a zsidók uralkodnak a képviselőtestületben, azt a főváros példája ijeszten mutatja. Budapesten az antiszemitizmust — politikai és társadalmi értelemben véve a szót — a mai városi uralom fogja megteremteni. Milyen rossznak kell tehát annak az uralomnak lennie, ha még Budapesten is, melyet csak egytized részben lehet magyarnak mondani, antiszemitizmus keletkezik a nyomában!

Nyitra város keresztény polgársága, midőn a zsidóság szervezkedéséről tudomást szerzett, észbe kapott, s a jogosulatlan, faji érdekektől sugallt akcióval szemben megindította a saját jogos mozgalmát. Ebben az az elv vezette polgártársainkat, hogy a keresztény elem az őt megillető számarány szerint jusson be a képviselőtestületbe.

Ha ezt a törekvést és az ennek folytán keletkezett mozgalmat antiszemitizmusnak nevezi valaki, ám tegye; de ki kell már most jelentenünk, hogy ebben az értelemben antiszemiták voltunk, vagyunk és leszünk is mindig. A keresztény lakosság a város és a saját legfontosabb érdekei ellen vétene, ha megengedné, vagy megtűrné, hogy a képviselőtestület zsidó uralom alá jusson.

A keresztény polgárság mozgalmá nagy jayveszékeltelt keltett a zsidóság soraiban. Az ismert zsidó vezetők elővették kedvelt jelszavaikat: Veszélyes klerikális akció készül, néppártivá akarják tenni a városházát, reakciós mozgalmat támasztottak stb., de ilyenekkel ma nap már csak buta, vagy berugott embereket lehet félrevezetni.

A küzdelem eredménye az lett, hogy az I. és III. kerületi keresztény polgárok listája *tisztán* ment keresztül, a II-ik kerületbeli $\frac{2}{3}$ -ad részben győzött, a IV-ik kerületbeli jegyzéken két keresztény embert sikerült behoznunk.

Megválasztottak az I. kerületben: Bacsa István, Belák József, Guderna Béla, Kondor István, Merkader Antal, Steiner Gyula. Póttagok: id. Deák János, Felix Rezső, dr. Kaszala János. A II. kerületben: *Stefkovics* Lajos, dr. Szabó Samu, *Palásthy* Vilmos, Morton József, *Szurmay* József, dr. Radó Fülöp, dr. *Pivinger* Emil, dr. *Puchovszky* Bálint, *Raskó* Timót, *Tichy* Tivadar. Póttagok: Dr. Halasi Lipót, *Rauscher* Ernő, *Csernyák* József, *Kubányi* István. A III. kerületben: Crausz Vince, Herczegh István, Horváth Sándor, Jakubovich Sándor, Jeszenszky Alajos, Kiss Mihály, Paschek Győző, Poppelka János. Póttagok: Boócz Antal, Paulik Andor, Vass Mór. A IV. kerületben: Árpási Imre, *Gabmayer* Miklós, dr. Havas Ármin, dr. Jelinek Miksa, dr. Kürth Dávid, *Ronchetti* Oszkár, Stark Samu, Vajda Izidor. Póttagok: Kiss István, *Ádám* Dezső, Weisz Hermann.

Az I-ső kerületben szavazott a választók	35%
II-ik	63%
III-ik	30%
IV-ik	31%

ergo legnagyobb volt az érdeklődés a II-ik kerületben, hol a szavazatok megszámlálása esti 8 óráig tartott, mert a leadott 333 szavazatlap közül kevés volt az egyenlő, és pedig a *Palásthy-Csacsó* közül 80, a *Sztránszky-Krámerék* közül 25.

Ez utóbbi pártnak jelöltjei voltak *Clair* Vilmos, *Grünfeld* Náthán, Dr. *Kramer* Emil, *Pollák* Mór, *Salvendy* Lipót, *Sedivy* László, a kik mind megbuktak.

A zsidóság, mint ebből látható, fölvev ugyan jelöltjei közé keresztényeket is, de azok nevei legtöbb cédulájukon *Stefkovics* kivételével törölve voltak.

A zsidók leadtak 148 szavazatot, a keresztények 185-öt, miből nyilvánvaló, hogy ha a keresztények akarták volna, az ő 185 szavazatukkal a zsidó jelölteket mind kibuktathatták volna!

Megdöböntő volt az a tapasztalás, hogy a II-ik kerületben 10 uri nő, a helyettők való szavazásra 10 zsidót hatalmazott fel, és hogy az összes nyitrai pénzintézet is mind zsidónak adott szavazási hatalmazványt. A takarékpénztárnak, a népbanknak és az iparbanknak *keresztény* az igazgatója, *ezekben nem bíztak*; a hitelbanké, és a kereskedelmi banké ellenben *zsidó*, — ergo ezekben megbíztak!

A megválasztott 32 rendes tag közül 9 zsidó. A II-ik kerületben 3, a Párutcán 6.

Ha az a 10 uri nő nem követte volna el azt a hibát, akkor a II. ker.-ben *Csacsó* István rendes tagnak, *Braunsteiner* Mihály pedig póttagnak jutott volna be.

Ennek a két férfúnak a kimaradását, különösen a *Csacsó* Istvánét őszintén sajnáljuk, mert hogy a II. kerületben legalább úgy győzhetett a keresztény lista, mint a hogy győzött, az nagy részben *Csacsónak* az érdeme, a ki napokon keresztül fáradhatatlanul agitált és dolgozott a jó ügy érdekében.

A választás egyéb tanulságairól más alkalommal szólunk.

Több elővigyázat a vadászfegyverek használatánál.

Irtta: **Firbás Adolf.**

A lapunk mult számában közölt vadászati szerencsétlenség, melynek csaknem áldozatul esett vármegyénk egyik főúri családjának a sarja, arra indította a nyitrai székeséptalan uradalmi erdőmesterét, *Firbás* Adolf urat, hogy a vadászfegyverek használatáról irt s a „Magyar Erdész” című szaklapban megjelent cikkét rendelkezésünkre bocsássa. Az ilykép aktuálisá vált jeles cikket szívesen adjuk közre:

Ha elegendő volna a lőfegyverek tartásáról szabályokat felállítani és azokat könnyű nélkül betanulni, akkor a vadászati szerencsétlenségek már régen lehetetlenné váltak volna, mert a szakirodalom, valamint az erre vonatkozó könyvek elég tanácsot és útbaigazítást adnak. A vadászati szerencsétlenségek mindazonáltal évről-évre mindenfelé felelmes arányban növekednek. S milyen könnyen és hamar történik ilyen baj, mely egész családokat szerencsétlenségbe és nyomorba sodor. Nevetve és tréfálkozva halad a vadásztársaság a pagonyon át, derült a kedv, akár csak a felhőtlen ég; de egyszerre egy durranás, egy velőtrázó kiáltás, egy fegyver elsült és vértől boritva hempereg egy a vadásztársak közül utolsó vonaglásában a zöld gyepen. Az önkénytelen gyilkos halál-sápadtan, könnyelt szemekkel és reszkető térdekkel áll legjobb barátjának, talán éppen testvérének vagy fiának teteme mellett! Mi egy ilyen tragédia a csatamezei halállal szemben, ahol mindenki a legrosszabbra el van készülve, de itt a puska durranása beleszól a legártatlanabb és kedélyes csevegésbe, akár a cikkázó villám a tiszta égből. A sors vasmarkolata borzasztóbban közbe nem léphet az emberi életbe.

A vadászati szerencsétlenségek eléggé és fényesen bizonyítják azt, hogy nem a lőfegyverekkel való bánásmód tanításának a hiánya oka a bajnak, de tisztán csak a kellő figyelem és elővigyázat, egyszóval a könnyelmű, sokszor botrányos nembánomság. A tapasztalt vadásznál a fegyverrel való helyes bánásmód a sok évi és mindennapi gyakorlat által úgyszólván vérebe megy át, úgy, hogy azt még a legnagyobb izgalom vagy sietség pillanatában is egészen mechanice betartja. Ezen helyes bánásmód legfontosabbika, hogy még a töltetlen lőfegyver csöve is, sohasem irányítassék más ember vagy önmaga felé, annyira átjárja az igaz vadász egész lényét vagy annyira uralkodik rajta, hogy ha ezen elvétől mégis egyszer

akarátán kívül eltért, ezen szabálytalanság okozta kellemetlen érzés hosszabb ideig tart nála és ilyenkor mindig érzi azt, hogy egy szerencsétlenség eshetőségét szerencsésen elkerülte.

A társas vadászatok alkalmával az ember szemé elé táruló képek látásakor minden hajszalunk égnek áll. Sok fiatal vadász a töltött puskával úgy bánik, mintha valami gyermekjátékot tartana a kezében, s mintha mutatni akarná azt, hogy a fegyver veszedelmes volta ő reá nézve semmi. Ha egy ilyen könnyelmű frátert a puskával való helytelen bánásmódjából származható bajra figyelmeztetjük, rendesen azt feleli, hogy: talán fél a fegyvertől? Ilyen tisztelt vadásztársakkal szemben legjobb az, ha őt akkor, midőn elkövetett hibáját már letagadni nem bírja, nem udvarias vagy éppen kiméletes, de nyomban a helyszínén a lehető legkeményebb szavakkal rendreutasítjuk. Semmiféle szó vagy hang ilyen alkalommal nem elég eles és nem elég drasztikus. Csakis azáltal, hogy a hivatásbeli vadászok ilyen eszközökhöz fordulnak, lehet a viszonyok javulását várni. Ha egy vadászvendég a kapott kemény lecke következtében talán megsértve ott is hagyná a vadászatot, azon csak örvendünk kell.

Hajtóvadászatok alkalmával a puska csak akkor töltendő meg, ha a vadász a neki kijelölt helyet elfoglalta, az állás elhagyásával, illetve a hajtás lefúvásával a töltények pedig azonnal ki-veendők. Gyülekezések alkalmával, vagy az állásokhoz vezető úton a fegyver mindig a csőnyilasokkal lefelé tartandó, egyáltalában szokják minden vadász ahhoz, hogy fegyverét minden viszonyok és körülmények között úgy tartsa, vagy hordja, mintha töltve és lőkész állapotban volna. Csakis ezáltal szerzi meg azon tudatot, hogy helytelenül cselekedett, ha töltött puskáját egyszer véletlenül egy ember felé irányítva tartotta. Azon kedvelt és úgyszólván kényelmes divat, a fegyvert társas vadászatok alkalmával vagy útközben is vállra vetve hordani, úgy, hogy a csövek majdnem vízszintesen a szélrózsa minden tájéka felé fordíthatók, a lehető legnagyobb hiba és jele a legnagyobb fokú könnyelműségnek.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

Lapunk t. előfizetőit az előfizetés megújítására, a hátralékosokat pedig hátralékaik beküldésére tisztelettel kéri

A kiadóhivatal.

Mezey Gyula kiténtetése. A hivatalos lap mult vasárnapi száma közölte, hogy a király *Mezey* Gyulának a vágbalparti ármentesítő és belvizszabályozó társulat igazgató főmérnökének, az ármentesítés és általában a közigazdaság terén szerzett érdemei elismerésül, a *királyi tanácsosi* címet díjmentesen adományozta.

Ha már kell kiténtetéseknek lenniök, ha az egyéni érdemeknek azt a kiemelését, melyet bárkinak a társadalmi közbecsülés szerezhethet, kevésnek tartja az uralkodó felfogás, akkor minden esetre kívánatos, hogy a kiténtetések érdemes férfiakat érjenek. Ilyennek tartja mindenki *Mezey* Gyulát, a kinek egész élete, szakadatlan láncolatát képezi a közhasznú munkálkodás tényeinek és alkotásainak. Felelősségteljes, nehéz állásában mindig tudott magának időt szakítani arra, hogy tanuljon, tapasztalatokat gyűjtson, s tudásának és mánkosságának erejével másokat vezessen, irányítson. Tevékenységének legkiválóbb színtere a Nyitramegyei Gazdasági Egyesület, mely hogy vezérszerepet vihet hosszabb idő óta az ország gazdasági egyesületei között, azt első sorban fáradhatatlan buzgalomú ügyvezető alelnökének, *Mezey* Gyulának kell tulajdonítani. Az eredetiség gondolatát a kezdeményezés bátorságával párosítva, *Mezey* a vezetése alatt álló egyesületnek megadta a módot és az eszközöket arra, hogy magát a hangadó és irányítzó tényezők sorába küzdje fel.

A politikában a becsületet nemzeti iránynyal tartott, melynek győzelmeért megalkuvást nem tűró férfias határozottsággal és elvszilárdsággal

küzdött. Azért találkoztunk vele egy táborban mindíg, egész a legutóbbi időkig.

A Markhot ellen indított harcban, mely pedig sem személyi, sem pártharc nem volt, Mezey Gyula kivált sorainkból és felreállott. Úgy vélekedett, hogy a megindított és hevesen folytatott harcot igaz ok nélkül vívjuk Markhot ellen. Az azóta történt események lehetetlen, hogy más vélekedésre ne bírják Mezey Gyulát. Lehetetlen, hogy az ő szigorú tárgyilagossága, romlatlan alkotmányos érzéke és tiszta hazaszeretete észre ne vegye, hogy Markhot Gyula vezetése alatt Nyitra megyében az a törekvés lett uralkodóvá, hogy minden jelentékenyebb poszció, az egész vármegyei közelet a régi rendszer embereinek szolgálatásként ki, a nemzeti kormány őszinte hívei pedig, a kik függetlenségük eretében mindenkiel szemben bátor szót mernek nyilvánítani, háttérbe szorítottasának, a főispán önző hatalmi vágyainak útjából elszórtassanak.

De ha el is váltak az útjaink az utóbbi hónapok küzdelmeiben, azért mi meg tudjuk becsülni Mezey Gyulában a jeles közigazdást, az áldásos tevékenységű, ideális lelkű férfiút, a kinek kitüntetéséhez szívünk egész melegével gratulálunk.

Személyi hír. Molnár János prelátnak, orsz. képviselő folyó hó 9-én Nyitrára érkezett, a hol több látogatást tett. Molnár prelátnak még az nap visszautazott Budapestre.

Egyházmegyei hírek. A ribényi plebániát Tománóczy Lajos nyitracolosi ideiglenes plebános helyettes; a nyitracolosi Rédeky Mihály terhelyi segédlelkész és a frivaldnádasit Horváth Gyula hegyeshelyi segédlelkész nyerte el. — Zentay József ribényi ideigl. plebános helyettes Terhelyre és Benes József frivaldnádasit ideigl. plebános helyettes Hegyeshelyre küldetett segédlelkészül.

Kinevezések. A vármegye főispánja dr. Turché József klekki lakost az érsekújvári vármegyei kórházhoz orvosossá, Majthényi Miklós váci lakost vármegyei közigazgatási gyakornokká, és Ribánszky János vármegyei I. osztályú díjnokot vármegyei központi írnokká kinevezte.

Katonai előléptetések. Ő Felsége a király a nyitrai 14. honvédegyezrednél Dégl Ferenc és Berec Vilmos hadapródokat hadnagyokká; Hilvert Henrik, Balazsorich Jenő, Buzai Sándor és Sztraka Ágoston hadapródokat tiszt helyettesekké nevezte ki a tartalékba. Nevezettek mindannyian vármegyénk szülőttei.

Eljegyzés. Felsner Samu, a nyitrai Felsner Jónás-cég beltagja, f. hó 5-én Liptóokolics-nón jegyet váltott Rotschild Gyula liptóokolics-nói nagybirtokos Ilonka leányával.

Elhalasztott felolvasó-est. A nyitrai kath. körnek f. hó 12-ére hirdetett felolvasó estélye közbe jött akadályok miatt a jövő vasárnapra f. hó 19-ére halasztatik el.

Dr. Tóth János siremlékére Hólek László csendőrnagy Szegedről 5 kor.-át küldött. Ezt hozzáadva a lapunk mult számában kimutatott 2526 K.-hoz, lesz 2531 azaz kettőezer ötszáz harmincegy korona. Isten-fizesse meg!

A vármegye közigazgatási bizottsága folyó havi rendes ülését 14-én d. e. 10 órakor tartja.

Meghívó. A FMKE igazgató választmánya 1908. január 14-én, d. u. 1/2 3 órakor, Nyitrán, a vármegyei ház nagytermében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Ő Felsége a király közeletében az egyesület közgyűlésének üdvözlésére. 2. József főherceg Ő Fenségének értesítése, hogy az egyesület védnöki állását elfogadja. 3. Az elnökség időszaki jelentése, az egyesület 1907. október-decemberi működéséről. 4. A nyitrai kulturház ügye. 5. Az egyesületi óvodák fizetésrendezése. 6. Az egyesületi óvodák. 7. A törvényhatósági választmányok. 8. Elhunyt és új tagok. 9. A magyar közművelődési egyesületek országos kongresszusa. 10. Az egyesület anyagi ügyei s ezzel kapcsolatban a behajthatatlan követelések leírása. 11. Az egyesület könyvtárai. 12. A Ballassa-émlék ügye. 13. Tanoncok telepítése magyar városokba. 14. Egy árva gyermek örökbefogadás ügye. 15. Beérkezett kérvények és indítványok.

Szociális előadás. A ker. munkásegyletben ma d. u. 5 órakor Konrad Ferenc főgymn. tanár szoc. előadást tart a szülők kötelességeiről gyermekeik iránt. Utána vetített képekben Róma, Nápoly és Pompeji világhírű városok lesznek bemutatva. Itt említjük meg, hogy a ker. munkásegylet ünnepélye jan. 26-ára, s a rendes évi közgyűlés marc. 1-ére lett elhalasztva.

Halálozás. Özvegy Ács Istvánné szül. László Anna, folyó hó 5-ikén hosszas szenvedés után életének 89-dik évében meghalt Paksán. Az elhunytban Ács Ferenc kúrthi esperes plebános és Ács Ignác, vicsápapáthi kántor- és főtáncító édes anyjukat gyászolják.

A ker. szocialisták győzelme. Városunk munkásnépének zöme keresztény szocialista s a munkásegyletben ugyszólván állandóan valódi szociális oktatásban és nevelésben részesül. Ennek köszönhető, hogy a munkásnép mindinkább jogainak és kötelességeinek tudatára ébred. Például az ipartestületi békéltető bizottság választása. E bizottságba 20 tagot az iparos mesterek és 20 at a segéd munkások választanak minden évben. Eddig a munkásegyletek egyáltalán nem törődtek itt érvényesíthető jogokkal. Az egész dolgot rendszerint az ipartestület intézte el. Ez idén először történt, hogy a ker. szocialisták résztvettek a választásban, s az eredmény megmutatta, hogy sem gyámságra nem szorulnak, sem ellenségeiktől nem félnek. Az ipartestület listájából csak azok mentek keresztül, kiket a keresztény szocialisták is jelöltek, a szociáldemokraták jelöltjei pedig egytől egyig kibuktak. A békéltető bizottság segéd munkás tagjai e szerint mind keresztény szocialisták. Ha a munkásnép mindenütt, pl. a munkásbiztosító pénztárnál is, oly öntudatosan és szervezeten száll szikra érdekeiért, nemcsak anyagilag fog önmagának használni, hanem a társadalomban is tiszteletreméltó helyet viv ki magának.

Adományok. Bende Imre püspök, a baáni katolikus legényegyletnek 100 koronát, a nyitrai betegsegélyző egyletnek 50 koronát adományozott, mely adományokért a kegyes jötevőnek köszönetet mond a nevezett egyletek elnöksége.

A nyitrai ingyen tej. A humánus intézmény érdekében készséggel közöljük dr. Thuróczy Károly kir. tanácsos, megyei főorvos úrnak következő sorait, melyeket a magunk részéről is melegen ajánlunk a jövő közönség szíves figyelmébe. „A tél állandó kísérője a nyomor és a szenvedés. Az emberbarátok adománya kettős értékűvé válik ilyenkor, mert a legegyszerűbb szükségletet fedezését teszi lehetővé. A nyitrai ingyen tej, mely a szegénysorsú szülők csecsemőinek gyámlátását tüzte ki feladataul, az emberbarátok támogatására méltó intézménynek legérdemesebbje. Ennek az intézménynek közhasznú működését továbbra is lehetővé tették a jószívű adakozóknak következő adományai: Czeizel Gábor nagyrpóst Nyitra 20 kor. — Bárd Stummer Ágostonné Tavarnok 100 kor. — Csernoch János pápai praelatus Esztergom 10 kor. — Tarnóczy Róza és Annelóse Alsó-Lelóc 15 kor. — N. N. 50 kor. — A. I. A Nyitramegyei Szemle útján 10 kor. — Reitmann Samu Bécs 30 kor. — Akit embertársainak szenvedése részvétre indít, a ki e jótékonyág gyakorlásában örömet lel és aki az ártatlan kisdetek gyarapodását szívén viseli, az juttassa a nyitrai ingyen tejnek szánt adományait Dr. Thuróczy Károly Nyitra címre“.

A m. m. rokkant és nyugdíjgyelete az utolsó negyedben a következők léptek be: Biringer Mária, Francsiné Dominika házi teendő, fogl. Gyurcsák Mária szakácsnő, Jámbor János házmester, ifj. Ruzs István lakatos, Stefik Péter szobafestő, Tomasovics Endre házmester, Uhercsik Lipótné, Vaculik Antalné h. t. f., Vass János portás, Velcsey Győző könyvkereskedő, Zimkay Mária h. t. f. A nyitrai fiókpenztár tagjainak a száma 358.

A tisztújítás elleni panaszokat a Nyitramegyei Pártszövetség kinyomatta, a tagoknak, a képviselőház tagjainak és a fővárosi lapoknak is megküldötte. Úgy a belügyminiszter, mint a közigazgatási bíróság döntése elé a legnagyobb érdeklődéssel néz a vármegye közönsége. A beadványok másolatai a következők: A nyitrai választmányok 1907. december 19-iki tisztújítás ellen Ajtics-Horváth Dezső, Bresztjenszky Kálmán, Jánoky-Madocsány Gyula, Mérey Lajos nyitram. orsz. képviselők és 46 társuk által beadott panasz s illetve felebbezés másolata.

Nyitra vármegye törvényhatósági bizottságának mult év december 19-én megtartott tisztújító közgyűlése — valóságos megcsúfolása volt azonban mindannak, amit a hazafias közvélemény alkotmányosságnak, szabályszerűségnek, törvénytiszteletnek, jog- és igazságnak, tárgyilagos bírálatnak és a tanulságok értékesítésének vélt, hitt és tudott.

Ennek a tisztújításnak eseményei ismét valósággal igazolták a hatalom önkényének töbzódását.

1. A tisztújító közgyűlésnek 1907. december 19-ére történt egybehívása, e napon való megtartása törvényellenes volt, ennek következményeként a tisztviselők megválasztása semmis.

Az 1886. évi XXI. t.-c. 83. §-a értelmében a tisztújító közgyűlésen azon választott és legtöbb adót fizető tagok bírnak szavazati joggal, akik a következő (jelen esetben 1908.) évre vétettek fel a vonatkozó névjegyzékekbe. A megállapított névjegyzékeket a 43. §. 2. bekezdése szerint az állandó bíráló választmány mutatja be a közgyűlésnek, amely azoknak tudomásul vétele fölött határoz.

Vármegyénkben a törvényhatósági bizottsági tagválasztások november hó 20-án tartottak meg. A beérkezett felszólamlások felett az igazoló választmány december hó 11-én délutáni ülésében döntött, ilyként tehát ekkor hozott határozataira nézve — lévén azok a kézbesítéstől számított 15 nap alatt felelbevezhetők — a felelbezési határidő, a leírás s kézbesítésre szükséges 3-4 napi idő hozzászámításával egész december hó 30-ig, (de a tisztújítás napján december 19-én okvetlenül) nyitva állott. Ennek következménye volt azután az, hogy az állandó bíráló választmány a felelbezés sorsa fölött még a mai napig sem határozott.

A 19-iki közgyűlésen azonban a választott tagok névjegyzékét bemutatni kellett, mert enélkül a tisztújítást a 83. §. értelmében megtartani nem lehetett volna.

Olyként segítették tehát a bajon, hogy a közgyűlés elé a törvény határozott rendelkezése ellenére, nem az állandó bíráló, hanem az igazoló választmány jelentését terjesztették (a napirend első pontja) olyan névjegyzék kíséretében, amelybe felvett egyes bizottsági tagok jogosultsága felett hozott első foku határozat sem emelkedett jogerőre, annál kevésbé döntött a második forum, az állandó bíráló választmány.

2. Szabálytalan, sőt törvényellenes volt a kijelölő választmány egész működése, és illetve az egyes állásokra tett kijelölése, ennek következményeként két árvaszéki ülnöki állásnak választás útján történt betöltése.

3. A főjegyzői, nagytapolcsányi főszolgabírói s más állásokra, valamint az ugyanezen közgyűlésen megalakított — húsznál több — albizottság és választmányra megtartott névszerinti szavazások törvény- és szabályellenesen történtek. Az elnök főispán a főjegyzői állásra névszerinti szavazást rendelt el, holott a névszerinti szavazást kérő iven az, hogy mely állás betöltése céljából kéretett meg a névszerinti szavazás, jelezve nincsen, enélkül pedig meg nem állapítható egyrészt az aláírók szándéka, másrészt pedig azon kérdés, hogy a szavazás tényleg a főjegyzői állás betöltésénél kéretett-e, vagy pedig más alkalomra?

4. Az összes megtartott névszerinti szavazások érvényessége meg nem állapítható, az tehát semmis.

5. Eddigi joggyakorlatunkkal össze nem egyeztethető s a törvény szellemével ellankezik, hogy a közgyűlésen a vármegye főispánja, mint a közgyűlés elnöke tudva, sőt a közgyűlésnek bejelentve, magát több albizottságnak, így az állandó választmányoknak, a központi választmányoknak és a közlekedési bizottságnak tagjává jelölte és megválasztatta.

6. Szabálytalan volt a közgyűlés vezetése, a közgyűlés jegyzőkönyvének elkészítése és hitelesítése.

7. Szabálytalan és az 1886: XXI. t.-c. 50 §-ban foglalt előírás mellőzését igazolja a közgyűlés külső rendje, lefolyása is

8. Szabálytalan volt az is, hogy az elnök főispán a főjegyzői állásra a szavazást elrendelvé, a közgyűlést a szavazás tartamára felfüggesztette ugyan, de a szavazás beveződése után, elnöki székét elfoglalva — anélkül, hogy az ülést újból megnyitotta volna — a szavazás eredményét egyszerűen kihirdette s a gyűlést folytatta. Már pedig az ülés megnyitásának elnöki kijelentése nélkül nincs közgyűlés, hanem csak egyszerű gyűlést. Hogy ez így történt, tanúsíthatják a jelen volt bizottsági tagok s magok a részt vett tisztviselők, valamint a közgyűlési jegyzőkönyv is.

9. Tevább szabálytalanság volt az is, hogy a tisztújításkor betöltendő összes állásokra vonatkozó hirdetmény a várm. ügy. szabályzat 3.-ik §-ában foglalt rendelkezés ellenére a pályázatoknak nem a vármegye alispánjához, hanem a főispánhoz történő beadását rendelte el.

10. Végezetül hagyjuk ennek a nevezetes tisztújításnak azon eseményeit, amelyek Nyitra vármegyében a darabont-kormány hatalmi örületbe esett közegei önkényére emlékeztető szomorú képet idéztek újból elő.

Ez év december 11-én — tehát midőn még köztudomás szerint a tisztújítás feletti tárgyalások folyamatban voltak — a főispán magához idézte az összes (11) főszolgabírákat. Ott az egész testülettel becsületszóval megpecsételt fogadalmat vett ki, hogy a tisztújító közgyűlésre vonatkozó mindenféle rendelkezéseinek. — legszigorúbb titoktartás mellett — feltétlenül engedelmessé válnak. Ez lett a hurok a kultisztviselők nyakán, melynek fogva, hacsak a főispáni szorításra megfúlni nem akartak, készséges rabszolgákká válniuk kellett. Az ekkor kiadott rendelkezés egyebek között arra is szolt, hogy a járásokból személyes befolyásukkal, hozzanak be minden jól kezelhető bizottsági tagot. És a főbírák kilincseltek is a tagokat 8 napon át.

Miután az összes pontok, de legfőképp a 10. pont alatt panaszkodtak a vármegye főispánjának és a vele részes tisztviselőknél, mint közhivatalnokoknak oly súlyos elbírálás alá eső ténykedéséről tesznek tanúságot, melyek fegyelmi szempontból elnézéssel nem mellőzhetők, kérjük egyúttal Nagyméltóságodat, hogy a vármegye főispánja, mint a fent elősorolt tények szerzője és intézője, valamint azoknak végrehajtásában segédkezett vármegyei tisztviselők ellen a fegyelmi eljárást megindítani méltóztassék.

Farsangi estély. Az érsekújvári kath. jótékony négyelet folyó hó 18-án farsangi estélyt rendez. A készülődések már nagyban folynak s az estély sikere már most is biztosítva van. Színre kerül az alkalommal a „Páholy“ című vígjáték, melyet a város legkiválóbb műkedvelői fognak előadni.

Előkészület a Katholikus Népszövetség diszgyűlésére. A Katholikus Népszövetség kormányzó tanácsa nagyfontosságot ült tartott a Katholikus Szövetség tanácsstermében. A megjelent budapesti kath. egyesületek vezetőivel megállapodott a kormányzótanács abban, hogy az egyesületek bevonásával január 26-án népszövetségi diszgyűlés fog tartatni a Vigadó disztermében. A gyűlésen Rakovszky István, a Népszövetség elnöke, a képviselőház alelnöke fogja mondani az elnöki megnyitót. Az ünnepi szónoklat megtartására dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspököt, a Népszövetség alelnökét kéri fel, Szentiványi Károly, a Népszövetség vezérigazgatója, a népszövetség céljáról fog előadást tartani, a záróbeszédet pedig dr. Zboray Miklós orsz. képviselő, a Népszövetség alelnöke fogja mondani. A kormányzó tanács hódoló feliratot küldött a pápa őszentségéhez, hogy a Népszövetségre pápai áldását kikérje. Ugyancsak felirattal fordult a magas püspöki karhoz és kath. előkelőségeinkhez, hogy a Népszövetség védnöki karában egyesítse a magyar katolicizmus fényét és tekintélyét. A kormányzó tanács, mivel a végleges alakulással óriási mennyiségű teendők várnak elintézésre, minden héten ülésezik. A népszövetségi külön iroda már megkezdte tevékenységét, ug. hogy mindenki gyors és pontos választ kap, ha a Népszövetség szervezése ügyében az irodához fordul. Minden a Népszövetségre vonatkozó levél így címezendő: Kath. Népszövetség Budapest, VIII. Szentkirályi u. 28.

A népszövetség kormányzó tanácsa folytatta megkezdett tanácskozását. A 26-án tartandó diszgyűlés részleteire vonatkozólag történtek megállapodások. A kormányzó tanács nagy örömmel konstata, hogy az ország minden részéből mind többen érdeklődnek a Népszövetség iránt. Igen sokan fordulnak ide is, hogy a szervezés módjára nézve utasításokat adjunk, általánosságban szolgálunk vele. Aki szervezni akarja a Népszövetséget, kérjen alapszabályokat, gyűjtőíveket a népszövetségi irodától (Budapest, Szentkirályi u. 28). Ezeknek áttanulmányozása után hívja össze értekezletre azokat, akikről gondolja, hogy a Népszövetségnek legkönnyebben megnyerhetők. Általuk azután megkezdheti a szelesebb körű agifációt, esetleg tarthat egy gyűlést. A központ a maga költségén küld szónokokat, ha a szervező biztosítani tudja arról, hogy nagyobb eredményre van kilátás Kisebb, egymáshoz közeleső községek jól teszik, ha egy időben rendezik gyűléseit,

hogy a kiküldött 2—3 helyen tarthasson beszédet. Egyes tagok a Népszövetségbe már most beléphetnek olyformán, hogy 1 korona tagsági díjat ezen a címen: Katholikus népszövetség Budapest, Szentkirályi-u. 28. beküldenek.

A kormányzó tanács, valamint az agitációs-nális sajtóbizottság és a jogi osztály csütörtökön este felhat órákor tartják legközelebbi ülésüket.

A Néppárti Kör kültagjai közé léptek az elmúlt év folyamán a következő urak: Ámon Vilmos Handlova, Bottka Zoltán Kisvezekény, Becket Regináld Budapest, Czeizel György Trencsén, Csizmadia Gyula Nagykőrös, Chay Antal Vaál, Dittert Győző Budapest, Eördögh Elemér Bácsujfalu, Friedreich István Budapest, dr. Gaál Sándor Szombathely, Giakabonyi Gálffy István Kemence, Grieger Miklós Besztercebánya, Gürtler Dénes Budapest, Hegedűs Béla Kalocsa, dr. Irmey Lajos Budapest, dr. Almádi Kovács Gyula Budapest, Felsőudányi Kovács Gyula Budapest, Kurimuszky János Szinnye, dr. Lakner István Budapest, báró Maylott Nándor Tallya, Margitay Ernő Budapest, lovag Mattyasovszky Lajos Esztergom, báró Mednyánszky Imre Luka, Mészáros István Vajta, Némethy Aladár Budapest, dr. Nits Árpád Győr, Orbán János Csíkszereda, dr. Plechló Jenő Ipolyságh, Rónay Mihály Pozsony, Schreiber Aladár Ipolyságh, Szokoly Alajos Berencze, Telekessy János Hausfalva, dr. Tury Károly Ujpest, dr. Unterweggen Lothár Ujpecs, Varga János Nagyker, Záborszky Béla Eperjes, Fludorovics Zsigmond Budapest, Simkó Károly Tótmegyer, Vargha Ferenc Budapest, Vodicska Imre Budapest.

Betöréses lopás. Onyáki Miklós, honvédszázas plébánia utcai lakásába f. hó 7-én az alatt, míg a házbelieliek távol voltak, ismeretlen tettes alkulcsal behatolt, felfeszítette az íróasztal fiókját s abból mintegy 1200 korona készpénzt ellopott. A gyanu a százasos szolgájára hárul, ez ideig azonban pozitív bizonyítékok a tettes felől nincsenek.

Csendőrségi kötelekbe való belépés. A honvédelmi kormány tervbe vett csendőrségi létszámemelése most folyik. Azonban oly kevesen jelentkeznek ezen pályára, hogy az engedélyezett létszám emberanyag hiányában nem mindenütt tölthető be. Közintézményeink egyik legéletrevalóbb alkotása a csendőrségi intézmény s bár eddig elég mostoha módon javadalmazták e derek legények társadalomvédők munkáját, ez évi július 1-től tetemesen javul ezek javadalmazása is. Ugyanis a szokásos mellékilletmények: lakás, ruházat, szolgálati pótlék stb.-in kívül a legényesek alapfizetése a próbacsendőr-örmeisteri fokozatban 800—1300 K.-ig terjed s ezenkívül 3—12 évi szolgálat után 100—500 K.-ig terjedő pótdíjat élveznek. A vezetőség e pálya kedvezőbbé tétele céljából lehetővé igyekszik tenni a könnyű családalapítást is s a nős csendőröknek igen sok kedvezményt biztosít. Vajha minél több kiszolgált katona keresné fel e szép hivatást betöltő pályát, a mely bár igen fáradságos és felelőségteljes, de a hivatottaknak örökös kenyeret, szolgálatképtelenség esetén pedig nyugdíjat biztosít. Hogy a létszámemelés szükségelte emberanyag minél hatékonyabb módon biztosíttassék, igen üdvös volna, ha a társadalom saját érdekében munkálkodnék azon, hogy a pályakeresők figyelmét erre a pályára felhívják s sokat tehetnének e téren, különösen a vidéken, a néppel folyton érintkező faktorok, a lelkészek, tanítók és jegyzők is. Tájékozásul megjegyezzük, hogy a ki a csendőrség kötelekbe belépni óhajt, az itt nyitran a kerületi csendőrpáncsnokságnál közvetlenül is jelentkezhetik.

Öngyilkosság. Fekete Julis, helybeli cselédleány gyufaoldatot ivott, mely tettét még idejekorán észrevéve, beszállították az egészen eszméletlen állapotban levő leányt a vármegyei kórházba, a hol a gyorsan alkalmazott orvosi segélyvel eszméletre hozták. Felépülése biztosra vehető.

Szinielőadás. A nagytapolcsányi kath. legényegyesület sz. István napján s jan. 1-én otthona javára színjátékot rendezett. Színre került Raupach Ernő híres drámája „Molnár és Gyermek”. A diszletekről s előadásról a kritika csak a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozhatik. Különösen kiváló alakításban láttuk az „Öreg molnár” (Baróthy L.) Konrád (Fundeliusz A.) — Mária (Csehovszky Anna) és Biróné (Izsóff Ferike) szerepeit. — A többi szereplők: Andruska Gabi, Takács Rózsi, Fatter F., Csizsárik L. és Szomolányi R. szintén egyesben oldották meg feladatukat. — Fölülíztettek: Melisek B. 6 kor., Hollady I. 5 kor., Hrdlicska A. 4 kor., Vajk F.

és Vagács I. 3 kor., Sztraka I. 2 kor., Kőkeny J. és Bilik I. 1 kor. 50 fill., Izsóff F., Takács J., Jankovics I., Pokorny I., Petrás B., Polánszky F., Friszler A., Knizsatko H. 1—1 kor. Markovics K., Szomolányi F., Kalina Harsági 50—50 fill. A felülíztetők ez úton is fogadják az egylet halás köszönetét.

A szakolczai Gvadányi-kör január 6-án tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök lett Kopcsay János, alelnök Kropácsy István, titkár Andrussek János, pénztárnok Polák Pál, könyvtárnok Kardos Flóris, háznagy Mixa József.

Vasuti szerencsétlenség. Csütörtökön este felhétkor vasuti szerencsétlenség történt Trencsénben. A zsolnai személyvonat teljes sebességgel belerohant a tartalékvágányon álló nagytapolcsányi személyvonatba, minék következtében a tapolcsányi személyvonatnak utolsó három kocsija rommá zúzódott. Emberéletben nem esett kár. A zsolnai személyvonatnak csak első mozdonya sérült meg. A szerencsétlenség állítólag a rossz váltóállítás következménye, mely munkával minden felügyelet nélkül a vasuti munkás bízott meg. Kik sérültek meg a zsolnai vonaton, még nem tudni.

A gondatlan pipázás következményei. Rajcsány községben e hó 2-án Hecht Mór ottani földbirtokos szalma és takarmánykészlete 900 kor. értékben; Tavarnok községben pedig a múlt hó 22-iken az elemi iskola összes melléképületei és tűzifa készlete 1000 K. értékben hamvadtak el a gondatlan pipázás következtében. Az előbbeni helyen a szalmabehordást teljesítő béresek, az utóbbin pedig a favágó napszámások gondatlan pipázása okozta a tüzet.

A mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló törvény revíziója. A földmivélségi miniszterium véleményt kért a Magyar Gazdaszövetségtől a mezőgazdaságról és a mezőrendéségről szóló törvény reformja tárgyában. Az erre vonatkozó, a szövetséghez beérkezett jelentések szerint a hiba nem az érvényben levő törvényben van, hanem abban, hogy nincs aki igazában végrehajtaná a rendelkezéseket. Tehát a főszűly arra volna helyezendő, hogy a törvényeknek teljes mértékben érvény szereztessek. Tudvalévő továbbá, hogy a községi közlegelőket csaknem mindenütt felosztották, és az állatok legeltetése lehetlenné tétetik. Szükséges lesz tehát az új törvénybe felvenni a községi legelők felosztásának tilalmazását, ahol pedig már a közlegelőket felosztották, ott a községeket közlegelők alakítására kötelezi.

Katholikus iskola hitoktatás nélkül. Sok esetben igaza van az egykori kultuszminiszternek Wlassicsnak, hogy az állami iskolákban jobb a hitoktatás, mint a hitvallásokban. E szavak nagytapolcsányban is beigazolást nyertek. Az állami iskola hitoktatója áthelyeztetvén, az így támadt hézagot a katolikus iskola hitoktatójával pótolta. Ennek folytán a kath. iskolában most nincs hitoktatás. A polgári s az állami elemi iskolában nem szabad szünetelnie a hitoktatásnak; a kath. iskolában szabad! Ajánljuk az esetet az illetékes hatóság figyelmébe. A katolikus iskolának egyébként a jellege is veszályban van. Esztendőök óta sürgeti az irgalmas nővérek előjárósága, hogy a leányiskolák és a zárda megfelelőbb helyre tétessék, mert a jelenlegi telken a város házán van járásbíróház, telekkönyv, fogház, ott van a jegyzőségi iroda, tanácssterem, 1—2 év előtt könyvkereskedés, fodrászüzlet és zsidó kávéház, tűzoltószertár stb., ezenkívül ott van a kath. fiúiskola, fölötte a leányiskola, és a telekkönyvi hivatal fölött az irgalmas nővérek lakása. Hollady Jenő a mostani plébános a zárdát és a leányiskolát kitelepíteni akarja a vasut mellett temető telkére, ahol még 6 esztendő előtt temettek, a kath. fiúiskolát pedig egyszerűen beakarja szüntetni, és így akarja kényszeríteni a kath. gyermekeket az állami iskolába való beiratkozásra. A város legtektintélyesebb polgárai ez ellen tiltakoztak, mert 1—2 évig lehet az iskola kibővítésével várni, amikor a járásbíróház új lakásba megy és így igen megfelelő helyiséget nyernek; mert a tervbe vett temető beépítése sok exhumálás nélkül lehetetlen, még nem mult el a 30 esztendő, és másrészt a város szélén fekszik, ami igen messze van a város másik végétől, a mostani hely a legmegfelelőbb, csak ki kell bővíteni. Erre pedig van az iskolának pénze, mert tőkeje 19,000 korona, ez a pénz első helyen való betáblázásra volt kiadva 6%-re, Hollady uram felmondta a pénzt és betette a zsidó hitelbankba 4%-re (Nagyszerű gazdálkodás.) És a város is többet adhatna a kath. iskolákra, mert ha a zsidók

is 1000 koronát kapnak a várostól, úgy a katolikusoknak bizonyára több járna, csak törődni kell a dologgal. De ha Holladi uram már tenni akar valamit, eszközölje ki a dúsgazdag Stummernél, adja oda a Zatkovics-féle kert melletti telket, és ott építsen modern kath. iskolát, de temetőnk ne bántsa.

Fegyelmi egy bíró ellen. Nagytapolcsányban, mint onnét írják lapunknak, évek során át két embernek az eljárása keserített és botránkozott a város polgárait. Az egyik volt a hírhedt Tóth Lajos, a kit a tisztújításon szerencsésen kibuktatni sikerült, a másik pedig Tóthnak a vazallusa, basáskodásának készsége közé *Skopecz* István községi bíró. A míg Tóth a hatalom polcán volt, addig *Skopecznek* minden ténye „ne bántsd virág” volt. A polgárság a megtorlás lehetősége nélkül kénytelen volt tűrni az elbizakodott báró önkényét, a polgárokkal szemben tanusított lenéző magaviseletét. Tóth bukása azonban megnyitotta Nagytapolcsányban azokat a zsilipeket, melyek a polgárság érzelmeinek és meggyőződésének szabad folyását gátolták. Folyó hó 7-én a képviselőtestület ülésén *Klein* Viktor meginterpellálta a bírót a fogyasztási adók kezelése ügyében. A bíró ugyanis a képviselőtestület szándéka és egyenes utasítása ellenére megállapodást létesített a fogyasztási adók behajtása és beszolgáltatása tekintetében egyes regále bérlőkkel a nélkül, hogy a meg egyezést a képviselőtestület elé terjesztette és ahoz a község hozzájárulását kikérte volna. A képviselőtestület élénk helyesléssel kísérte *Klein* Viktor felszólalását, s ennek hatása alatt *rosszalásdát* fejezte ki a bíró és a községi elöljáróság eljárása felett, egyúttal elhatározta, hogy ellenők fegyelmi eljárást indít. A képviselőtestület határozata városszerte nagy örömet keltett, mert most már mindenki biztosra veszi, hogy *Skopecz*, a ki kedvét lelte abban, hogy Tóthot a basáskodásban kövesse, most már kénytelen lesz őt követni a — bukásba is. Közmegegyőződés az itt, hogy egy bíró, a kinek az eljárását a képviselőtestület rosszalja, ha csak egy szemernyi jellemérzet van benne, a bírói székből meg nem maradhat. Ha *Skopecz* mindazonáltal le nem vonná a képviselőtestület határozatából a konsekvenciákat, lesz gondunk reá, hogy őt az alkotmányos gongolkozás- és érzésmód forraságaira megoktassuk. A bíró ellen irányuló mozgalmunkban joggal számíthatunk derék főbíránk, *Markovics* Alajos támogatására, a kinek igazságszeretete és a város közjává előmozdítani törekvő szándéka nem tűrheti meg azt, hogy járásának székhelyén a közrendet és a nyugodt fejlődést a darabontvilág egy-két alakjának a fektelensége gátolja.

Kamatláb-emelés. Az érsekújvári Takarékpénztár és Népbank r.-t. a betéti kamatlábat f. é. január hó 1 től 4 1/2%-ra emelte fel.

Egy honvéd hőstettei. *Stpka* Mátyás nyitrai 14. honvédszázados közlegény kapott szabadságát úgy használta fel, hogy Szilveszterkor bement szülőfalujában Pusztakürtön *Vasko* Mátyás koresmájába s ott szilaj duhajkodás közben egyik kezében elesre fent bicskájával, a másikban pedig kivont oldalgyevertével megtámadta *Macejka* János és *Csiszka* Mátyás ottani lakosokat, a kiket súlyosan megsebesítve s verbefagya hagyott a csatatéren. A győztes most a katonai börtönben pihen babérain.

Iskolabezárás. Előző számunkban hoztuk a hírt, hogy a felsőelefánthi népiskolát sarlach miatt bezárták. Mint értesülünk, a hivatalos vizsgálat a ragályosnak vélt betegség helyett tüdőgyulladást konstatált s azért az iskola bezárása sem lett elrendelve.

Orvtámadás. Komjátón e hó 1-én ottani garázda legények az egyik utca keresztvezésénél lesben állva, az ottani csendőrség egyik mit sem sejtő csendőrt megtámadták és doronggal leütötték. A megtámadottat az ütés ereje a földre sujtotta ugyan, de mégis megtartva lélekjelenlétét, kardot rántott s az egyik támadót karján megvágta. A legények megszeppenve a nem várt ellentámadástól, kerekelt oldottak. Szigorú megbüntetésük nem fog elmaradni.

A nyitrai munkászavargás vége. Előbbeni számunkban megemlékeztünk a Nyitrai munkászavargó erdőmunkásokról; kiegészítésként közöljük meg, hogy mivel a zavargó orosz-lengyel munkások semmi áron sem voltak rávehetők a munka megkezdésére, a hatóság kénytelen volt az egész csapatot tolong uton hazakísértetni.

A „Deres”. A Huszár Károly szerkesztésében (Budapest. VIII., Szentkirályi u. 28. sz.) megjelenő kitűnő elclap legújabb száma is telve van szikrázó szellemmel, jóízű humorral, pompás ötletekkel. Ime egy kis izleltető:

Vendéglőben. Korcsmáros, adjon nekem egy liter bort. De nem üvegbe! — Hát mibe? — Hitebbe.

Igaz. Képzeld mama, a férjem ma Xantipének nevezett. — Sebaj! ha megmerte tenni, úgy sem vagy az.

Villamoson. Ellenőr: Jegyet kérek! Jegyet kérek! Egy utas: Minek magának jegy, hisz magát jegy nélkül is elviszik.

Spiritizta ülésen. Már hatszor hívtuk a szellemet, jelt is adott és még sem mutatkozik! — Bizonyosan pincér volt azelőtt.

Eladásra kerülő takarmányműek nyilvántartása. A takarmány hiányban szenvedő gazdák szükségleteinek beszerzését megkönnyítendő a nyitrai gazdasági egyesület tudomására adja mindazoknak, a kik szálal takarmányfeléket venni óhajtanak, hogy az egyesületnél nagyobb mennyiségű takarmány van eladásra bejelentve. Egyben felhívja mindazon termelőket, akiknek takarmány feleslegük van és ezt eladni óhajtják, jelentsék be az egyesülethez az eladásra kerülő takarmány mennyiségét és árát. A takarmányfélék eladását az egyesület díjmentesen eszközli.

Piaci árak. (100 kilogrammonként koronában). A „Nyitrai Piaci Gazdasági Egyesület”-nek a nyitrai piacon eladott terményekre vonatkozóje lentése 1908. évi január hó 8-án. Buza 23.—23.50, rozs 22.—22.50, árpa 16.—17.—, zab 15.50—15.56, tengeri 14.—. Látható gabona készletek (métermázsokban): buza 8000, rozs 1000, árpa 3000, zab 2000, tengeri 500. Az időjárás másodikik óta derült; erősen fagy. A hőmérő rendszerint zéro alatt 14—16 fokot mutat. A hótakaró borította őszieknek az erős fagy nem árt. A vetések állása kedvező, a gazdák eddig nem panaszkodnak.

Országos Zárandoklat Lourdesbe. Március hó 16-án Velence—Padua—Milano—Genova és Róma érintésével országos jellegű zárandoklat indítottak Lourdesbe *Nagyságos* és *Főt. Dr. Güessenin Sándor* apátkanonok, országgyűlési képviselő és a Sz. István-Társulat alelnöke főlelkivezetése, *Főtisztelendő Kompánek József* esperes-plebános, *Főt. Fehér Ferenc* és *Pasztorek István* plebános urak vezetésével; részletes felvilágosítást nyújtó programmal szívesen szolgál *Benyács István* pleb. Csacza (Trencsénmegye). 8. 1—2

Nyilt-tér.

(E rovat alatt közöltétek nem vállal felelősséget a szerk.)

A „Trencsényi Lapok” f. évi január 5-iki számában „A koalíció győzelme” cím alatt egy közlemény jelent meg, melyet szükségesnek tartok helyreigazítani.

Mint a plebánia lakója és a Csaczai Kath. Kör titkárja tiltakoznom, illetve hamisnak kell kijelentem azt az állítást, a cikkírónak, mintha a plebánia ajtaján valami asszony dörömbölt volna dec. 27-én férje, mint elzárt választó után kiabálva, — és hogy a parasztválasztók a kath. körben ettek, ittak volna, a honnan Matter főerdész kiutasítottak volna.

A plebánia kapuja reggel 6 órától este 7-ig nyitva van mindig, és volt akkor is. Tehát ott nem dörömbölhetett senki. Már csak azért sem, mert a választók a kath. kör mellett *privát lakásban* voltak, hívó Matter úr illetéktelenül betolakodott, s honnan csak elég bamba eljárással tessékelték ki.

Matter úr jól tudta, honnan küldték ki, és a cikkíró is, — s azért csak papi állására vet árnyékot ilyen tudósítása. — Hja! a lelkiismeret — az különféle; — sőt, ha még rossz akarat is járul hozzá...

Ha ez igaz volna, a csaczai főszolgabíró bizonyos lett volna olyan tapintatos, hogy becsukatta volna a politizáló kath. kört. — Sajnos, hogy a plebániát és a kath. kört pappal szemben kell így védenem.

A többi csak személyeskedés. — Ki-ki látja a cikkből is, hogy Gyuriss és Benyács között folyik a harc. S hogy a világ szemébe port hintsenek, elnevezték magukat *koalíciósnak*, és a másik félt *antikoalíciósnak*. — Mintha a jelen időben a közügyet és az igazságot védeni vétek volna a koalíció ellen; s politikai ellenvéleményt nyilvánítani nem volna szabad akkor se, mikor ők *szabad prédáló* beszélnek.

Tényleg, mégis, ők egy kis koalíciót képeznek, de ezt másképp *klikknek* is hívják. — Pedig a jelenlegi főispán úr egy megegyezésségi gyűlésen felolvasott beszédében felszólított mindenkit, hogy támogassa őt a klikkek ellen. Itt volna alkalma neki is a *beleszólásra*; annál is inkább, mert e klikk egyik főszemélyében, — ki egykoron korbácsolással is fenyegetőzött; de nem volt, ki megijedjen, — volt annyi szeméremérzethiány hogy püspök uramat is felkereste, s kérte áthelyezésemet Csaczáról, mert nem állok be neki a személyes — politikában kötélnék; de püspök uram áll annyira hivatásának magaslatán, hogy politikai hecekre nem ül föl senkinek, ha még *oly* hithű katolikusnak is *vallja* magát.

Érdekes; — *Contansnak* nevezi magát az, a ki *Matter koalíció* álnév alatt *ledarabontozott*; s most, miután beállt a szeszélyes hajszában főkortésnek, egekig *félkoalícióz*. — Hja! hiába, azt mondják ők: a *politikában nincsen erkölcs*; — náluk tényleg nincs.

Legszébb a cikk vége. Dr. Vinczét is csalogatják a *koalíciójukba*; mint megkapták *Matter* és *Sodványt*; — csak hogy *Benyács*on üssenek. — De dr. Vincze nem fut a *kone* után. Ha nem adják meg neki azt, mi igazság szerint őt illeti; — *derékbeadással* nem fogad el semmit. — S ez az, mi őt felülemeli a *tuatembereken*, s megszerzi neki az igaz tiszteletet.

Hiába! személyes politika csak személyes ellenpolitikát támaszt; — a ki mások becsületén út csorbát igazságtalan fegyverekkel, — szegyet arat.

Kit pedig az elvek és az igazság vezetnek, — meg nem tántorodik, ha hegyek is csapnak össze fölötte.

Hazafias tisztelettel

Spanyár István,
csaczaei káplán.

Telefon.

F. Gy. Miava. Az összegből 2 kort. 1908-ra irtunk.

M. P. Kovarcz. 5 kor. 1907-re marad az előfizetett összegből.

F. B. Kaplath. Csak 1908. jan. 1-ig.

M. T. Privigye. Nem tetszett jelezni, hogy a lap megindítását kéri, innét származott a mulasztás.

5941/1907. tkvi sz.

Árverési hirdetmény.

G. Lengsfelder & Sohn Wieni cégnek **Melicher József és neje** szül. Pirk Mária elleni 384 kor. 85 fillér s járuléka iránti végrehajtási ügyében Vágsellye község 1541. számú betétben foglalt A. I. 1. sorszám 442/2. helyrajzi számú és Melicher József nevén irt ingatlanra 785 korona kikiáltási árban **1908. évi február hó 10. napján délelőtt 9 órájkor** a Vágsellyei kir. járásbírósg irattári helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 100%-át, vagyis 785 korona 50 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt Vágsellyén, 1907. évi december hó 7. napján. A vágsellyei kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

9. 1—1.

(P. H.)

Eőry,
kir. járásbíró.

Nagyságos asszony,

tudja-e, hogy a maláta-kávé vásárlásánál miért kell Önnek a »Kathreiner« nevet hangsúlyozni?

Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes értékű utánzatot kap, mely a »Kathreiner-t« kitüntető, minden előnyt nélkülöz.

Csakis a

Kathreiner-féle Kneipp-

maláta kávé

birja, különleges előállítási módszere révén, a gyarmatkávé ízét és zamátját.

Méltóztassék azért, Nagyságos asszony,

jól emlékeztetése vérsni, hogy a valódi

»Kathreiner« csakis zárt eredeti csomagokban kapható »Kathreiner-féle

Kneipp-maláta kávé« felirattal és

Kneipp páter arcképével, mint

védjeggyel.

39/908. tlk. sz.

Hirdetmény.

Mácsó község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38. és 1891. évi 16. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított. Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1) Hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-c. 15. és 17. §§-ai alapján, ide értve a §§-oknak az 1889. évi XXXVI. t.-c. 5. és 6. §§-aiban és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítőit is, valamint az 1889: XXXVIII. t.-c. 7. §. a) és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886: XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1908. évi július hó 15. napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat.

2) Hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-c. 16. és 18. §§-ainak esetében, ide értve az utóbbi szakasznak az 1889: XXXVII. t.-c. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítőit is, — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1908. évi július hó 15. napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatóságnál nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3) Hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül, az 1892: XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis **1908. évi július hó 15. napjáig bezárólag** nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeiket harmadik jóhiszemű személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyúttal figyelmeztetnek azok a felek, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adták át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Privigyén, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1908. évi január hó 6. napján.

Tivadar,
kir. járásbíró.

11. 1-3.

P. H.

Hirdetmény.

Nagy mennyiségű első osztályú szokvány minőségű sima és gyökeres

Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyra nemesített első osztályú szokvány minőségű a legjobb bor és csemege fajú

gyökeres fásoltványok

hozatnak általunk forgalomba.

Badaacsonyi vidéki szőlőtelep kezelősége
Tapolca (Balaton mellett).

171. 7-20.

3216/907. tlkvi szám.

Hirdetmény.

Nagy-Lehotka község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyek az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, — az 1892: XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1908. évi február hó 10. napján** fog kezdődni. Ennél fogva felhívattak:

1) az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg, és az új telekkönyvi tervezet ellen netáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2) Mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tlkvi hatóság kiküldöttje előtt a

kitűzött napon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg, és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3) Mindazok, akik valamely ingatlanokra tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886: XXIX. t.-c. 15. és 18., és az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezniparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg illeték elengedési kedvezményétől esznek.

4) Azok, a kinek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgyszintén az oly bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Privigyén, a kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság. 1907. évi december 8.

(P. H.)

Tivadar,
kir. járásbíró.

6. 2-3.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint **férfiszabó-műhelyét,** melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Himző-munkákra kiválóan alkalmas

Pfaff-VARRÓGÉPEIT

ajánlja **SZLÁVIK KONSTANTIN**
Nyitra, Plébánia-utcza 4. szám.

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól — **acél-alkatrészekből** állanak az utolsó csavarig.

Erős anyagok feldolgozására, mint **ipari gépek** első helyen állanak. Tartósságuknál fogva, hosszú időre szóló irásbeli jótállást biztosítok.

Javításokat elfogadok!!

Kiváló tisztelettel 178. 5-10.
Szlávik Konstantin.
mechanikus, optikus.

Árjegyzék ingyen!

Árjegyzék ingyen!

Alapítottott 1897-ben. Alapítottott 1897-ben. 165. 8-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe saját készítményű szücsáru **raktárát női boákban és jaknikban.**

A főtisztelendő lelkész urak részére **utazóbunda, lábzeák** nagy választékban; ezek kölesön is kaphatók vagy öregért becsereülhetők. — Raktáron tartok továbbá mindenféle kül- és belföldi **bőröket kabátbélésnek szabók részére.**

Javításokat és átalakításokat jutányos áron elvállal.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BEREN- DEZÉSÜ ÜRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA NYITRÁN, Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)

NŐI DIVAT: Béli ruha cikkek, keztyűk, harisnyák, fűzők nagy választékban. — Menyasszonyi kelengyék, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, megbízható minőségű vászon vagy sifon anyagból a legjutányosabb árakban, rendelhetők meg. — Csak elsőrendű asztal, ágy és fehérműek.

FÉRFI DIVAT: Farsangi ingek, keztyűk, nyakkendők, gallérvédők legújabb kivitelekben. — Sár és hó-czipők. — Kalap, sapka és téli keztyű különlegességek. — Jäger tanár féle alsó ruházat. — Bokavédők, vadász kabátok és harisnyák.

Szigoruan szabott árak. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

A „Felvidéki parcellázó és gazdasági bank“ részvénytársaság NYITRA székhelyel.

Vásárol saját számlájára ingatlanokat parcellázás és egészszeni tovább eladás céljából. Elfogad megbízásokat parcellázások keresztülvitelére haszonrészesedés, vagy meghatározott összeg fejében. Közvetít birtokeladásokat és vételeket. Vásárol erdőterületeket kihasználásra, vagy bármily nemű épület-, mű- és tűzifát. Elvállal haszonbérleteket albérleti joggal, e nélkül pedig azok megbízható közvetítését eszközli. Felvállal gőzeke-szántásokat ott, a hol 2000 magyar holdnyi érdekeltség biztosítható. Kedvező feltételek mellett közvetít minden rendű gazdasági szükségleteket. — Ügynöki közbenjárást esetenkénti megállapodás szerint díjazunk.

Részletes felvilágosításokkal készségesen szolgál a bank igazgatósága NYITRÁN.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti káinitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24%
kénsavas káli tartalommal, ***

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76%
kénsavas káli tartalommal, ***

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű egyéb **műtrágyaféléket**, azonkívül

RÉZGÁLICZOT (98—99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.